

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Besøksadresse: Rådhuset, Leknes
Postadresse: Boks 406, 8376 Leknes
Bankkonto: 4550.19.02113
Telefon: 76 05 43 70
Mobil: 95 88 82 50
Org.nr. 971 396 679 MVA
E-post: post@lofotradet.no
Internett: www.lofotradet.no

Lofoten, 14.11.2016

Deres ref.:

Vår ref.: KF/2016

Lofotrådet har i Sak 50/16 vedtatt følgende høringsvar knyttet til «Tilbuds- og bearbeidingsplikt for industritrålere», Pliktkommisjonens innstilling

Leveringsplikten er samfunnskontrakten som skulle forsvare at trålerne i 1990 fikk formelle rettigheter i torskefisket gjennom innføringen av trålstigen. Rundt en tredjedel av den totale torskekvoten ble overført fra kystfiskerne til trålflåten med den klare juridiske betingelsen at disse fartøyene skulle levere fisk og råstoff tilbake i kystsamfunnene der man hentet fiskerettighetene. Ferskfisktrålerne kunne hente opp fisk langt til havs og i deler av året der fisken var mindre tilgjengelig for kystflåten. Den eneste grunnen til at trålerne i det hele tatt fikk torskekvoter var fordi gjenytelsen var at de skulle bidra med fisk og råstoff til fiskeindustrien gjennom hele året og dermed sikre viktige arbeidsplasser og aktivitet på land.

Omgjøringen til en tilbudsplikt (2003), kombinert med gjentatte dispensasjoner for trålerne til å fryse fisken ombord er en av hovedårsakene til at leveringsplikten ikke fungerer etter hensikten, slik kommisjonen helt riktig konkluderer med. I praksis betyr det at trålerne i stor grad tilbyr anleggene frossen fisk. Fiskeindustrien langs norskekysten kjøper ikke, fordi deres anlegg, med ett unntak, ikke er dimensjonert for å produsere fryst fisk. Tråleren har dermed «overholdt» tilbudsplikten, men intensjonen om fisk til landanlegg er ikke ivaretatt. For å imøtegå de negative konsekvenser for landanlegg og kystsamfunn etter omlegging fra leveringsplikt til tilbudsplikt, ble rederiene pålagt en aktivitetsplikt og bearbeidingsplikt.(2006) Den klare intensjonen også med denne omleggingen var at råstoffet skulle komme landindustrien i kystsamfunn til gode.

Hva er så kommisjonens anbefaling for å rette opp et pliktsystem som ikke virker ut fra opprinnelig hensikt?

«Kommisjonen anbefaler å avvikle hele pliktsystemet. Avviklingen av aktivitetsplikten gjøres mot en pålagt omfordeling av kvotefaktorer, og de frigjorte kvotefaktorene auksjoneres ut til industrien som leier den videre ut til de fiskerne som best kan levere det industrien har behov for.»

Kommisjonen slår fast at leveringsplikten i dag ikke fungerer etter intensjonene, med andre ord at trålflåten ikke overholder sin del av denne juridiske samfunnskontrakten. Svaret fra kommisjonen på denne utnyttelsen av systemet er at selskapene skal belønnes, ved at bortfallet av tilbudsplikten ikke skal medføre stor avkorting av kvotene. Med andre ord, bortfallet av leveringsplikt og innføringen av tilbudsplikt som industritrålerne ikke har oppfylt, skal faktisk premieres.

Lofotrådet mener at det ikke skal gi økonomisk gevinst når man ikke innfrir intensjonene i tilbudsplikten. Dette er i strid med alminnelig rettsoppfatning og signaliserer at dersom man omgår og utnytter statlige systemer og regelverk lenge nok, vil man ikke bare tilgis, men også premieres.

Når kommisjonen anbefaler å avvikle hele pliktssystemet velger man å se bort fra den historiske bakgrunnen for hvorfor «industrirålerne» fikk dispensasjon fra deltakerloven og innpass i torskefisket. Det er tilgangen på fisk utenom sesongene som var grunnlaget for at Norge som nasjon gav dispensasjon fra deltakerloven. Det var erkjennelsen av at kystflåten ikke klarte å tilføre landanleggene fisk i deler av året som lå bak den bestemmelsen. Denne erkjennelsen som samfunnsbyggere den gang hadde klart for seg, har ikke kommisjonen vist i sitt forslag.

Kommisjonens foreslår videre en etablering av en auksjonsordning der industrien får tilgang på kvotefaktorer på mellom 15 – 25% av de totale torskekvote og der et overskudd øremerkes et eget næringsfond.

Lofotrådet er av den oppfatning at å tillate industrien å eie fiskekvoter er et brudd på deltakerloven og således en endring av grunnprinsippet i norsk fiskeriforvaltning. Lofotrådet støtter ikke en slik endring da et frislipp fra deltakerloven, slik kommisjonen foreslår vil bryte med norsk lov og vil gjøre at det gis evigvarende dispensasjon fra deltakerloven. Det vil også bryte med vår rettsoppfatning om at de fiskerettigheter som ble stilt til disposisjon for noen kystsamfunn via leveringsplikten fra industrirålere nå skal overføres til utvalgte industriselskap.

Den potensielle verdien i et slikt næringsfond kan på ingen måte oppveie de reelle økonomiske og samfunnsmessige verdiene av tilgangen på fiskeressursene. Fisk er en evigvarende ressurs som vil skape verdier, arbeidsplasser og aktivitet i samfunn langs kysten for all fremtid.

Lofotrådets konklusjon:

- Lofotrådet ønsker ikke å fjerne eller myke opp verken leverings-, bearbeidings- eller aktivitetsplikten, siden disse pliktene er helt sentrale i den samfunnskontrakten som ligger til grunn for erverv av verdifulle trålkonsesjoner etter den såkalte trålstigen.*
- En reell leveringsplikt med utgangspunkt i opprinnelig ordning gjeninnføres, der intensjonen var sikre leveranser av fersk fisk gjennom hele året.*
- Dersom trålerne som har blitt gitt konsesjon med samfunnsforpliktelser, ikke kan drive lønnsomt under de vilkår som ble stilt for tildelingen av fiskeressursene, bør disse ressursene reforderes på fartøygrupper som kan drive lønnsomt samtidig med at samfunnsforpliktelsene innfris.*
- Lofotrådet anbefaler en forsterket satsning på ny og fremtidsrettet teknologi som muliggjør produksjon av ferskt råstoff gjennom hele året. Deriblant videre forskning på levende fangst og levendelagring.*

Vennlig hilsen

Hans Fredrik Sjørdal
Leder

Sendes kun elektronisk